

tarixlərində Bakıya dəvət edilmiş, dərslük komplektlərinin qiymətləndirilməsi prosesində ekspertlərə rəy və məsləhətləri ilə əməli köməklik göstərmişlər.

Dərslük komplektlərinin qiymətləndirilməsinin nəticələrinə dair mübahisəli məsələlərə baxılması məqsədilə, əvvəlki illərdə olduğu kimi, Təhsil Nazirliyinin 03.05.2012-ci il tarixli, 708 nömrəli əmri ilə Apelyasiya komissiyası yaradılmışdır. İşin gedişində komissiyaya əlavə mütəxəssislər cəlb edilmiş, 4 lot üzrə 5 dərslük komplektinin (I siniflər üçün 1 dərslük komplekti - "Azərbaycan dili" (I lot), 1 dərslük komplekti - "Rus dili" (IX lot), V siniflər üçün 2 dərslük komplekti - "Riyaziyyat" (VI lot) və 1 dərslük komplekti - "Təsviri incəsənət" (XVII lot)) qiymətləndirilmə nəticələrinin apelyasiya şikayətlərinə baxılmışdır.

Ümumi şagird sayının 30%-i həcmində çapı nəzərdə tutulan 114 adda 1936250 nüsxə I-III və VI-XI sinif dərslüyünün çapı işlərinin "Aspoliqraf", "Təhsil", "Çaşıoğlu", "Xəzər-Etiket", "Bakı", "Kövsər", "XXI" YNE, "Altun-Kitab", "Şərq-Qərb" və "Radius" nəşriyyat-poliqrafiya müəssisələri ilə birbaşa müqavilə əsasında həyata keçirilməsi üçün Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyinə müraciət edilmiş (№ 48-22-624/16, 09.02.2012-ci il tarixli), Agentlik bunu mümkün hesab etmişdir (10.02.2012-ci il tarixli, İÇ/164 nömrəli məktub). Həmin nəşriyyat-poliqrafiya müəssisələri ilə birbaşa satınalma müqavilələri bağlanmışdır. Müqavilələrə uyğun olaraq dərslüklərə Nazirliyin işçi qruplarına daxil olan fənn müəllimləri (ekspertlər), alim və metodistlər tərəfindən baxıldıqdan sonra onlar çapa təsdiq edilmişdir. Nəşriyyatlarla bağlanmış müqavilələrin şərtlərinə və götürülmüş öhdəliklərə uyğun olaraq dərslüklərin çapına və onların Maddi-Texniki Təchizat İdarəsinə tam tirajla təhvil verilməsinə ciddi nəzarət olunmuşdur.

Lakin I və V sinif dərslük komplektlərinin satın alınması ilə bağlı keçirilən tenderə xitam verilmişdir. Sonradan Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyinin razılığı əsasında (23.07.2012-ci il tarixli, İÇ/1307 nömrəli məktub) tenderə xitam verilsə də, məzmununa görə müsbət qiymətləndirilmiş I və V sinif dərslük komplektlərinin çapı üçün mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq "Aspoliqraf", "Təhsil", "Çaşıoğlu", "Bakı", "Kövsər", "XXI" YNE, "Altun-Kitab", "Şərq-Qərb" və "Radius" nəşriyyat-poliqrafiya müəssisələri ilə satınalma müqavilələri bağlanmışdır. Beləliklə, 74 adda 2194850 nüsxə tirajla I və V siniflər üçün dərslük və müəllim üçün metodik vəsait də çap edilərək Nazirliyin Maddi-Texniki Təchizat İdarəsinə təhvil verilmişdir.

Dövlət ümumtəhsil müəssisələrinin mövcud şagird kontingenti, Gürcüstan və Dağıstanın təlim Azərbaycan dilində olan məktəbləri, eləcə də xarici ölkələrdəki "Bazar günü" məktəbləri nəzərə alınmaqla dərslük və müəllim üçün metodik vəsaitlərin bölgüsü işlənilərək təsdiq edilmiş, bu bölgü əsasında onlar mövcud qanunvericiliyə uyğun yerlərə çatdırılmışdır.

Bundan əlavə, 2011-2012-ci tədris ilinə nəşri baş tutmayan IV siniflər üçün "Alman dili", "Ərəb dili" dərslük komplektləri və IX siniflər üçün "Alman dili" dərslüyü 2012-ci ildə "Kövsər" nəşriyyatında nəşrə hazırlanmış, Nazirliyə təqdim olunmuşdur. Həmin dərslük və müəllim üçün metodik vəsaitlərin məzmunu müsbət qiymətləndirilmiş və onların çapı üçün "Kövsər" nəşriyyatı ilə birbaşa satınalma müqaviləsinin bağlanılmasına razılıq verilməsi məqsədilə Satınalmalar üzrə Dövlət Agentliyinə müraciət edilmişdir. Agentliyin razılığı olduğu təqdirdə müvafiq satınalma müqaviləsinin bağlanması nəzərdə tutulur.

Həmçinin 2012/2013-cü dərslük ilinə sağlamlıq imkanları məhdud olan uşaqlar üçün 10 adda 1202 nüsxə (iri şriftlər və brayl əlifbası ilə), milli azlıqlar üçün isə 1 adda 350 nüsxə dərslük ("Udi Muz - 3") çap edilərək təyinatına müvafiq olaraq yerlərə çatdırılmışdır.

Beləliklə, 2012/2013-cü dərslük ilinə ümumtəhsil məktəbləri üçün 199 adda 4132652 nüsxə tirajla dərslük və müəllim üçün metodik vəsait çap edilmiş və aidiyyəti üzrə yerlərə çatdırılmışdır.

Bundan əlavə, 2012-ci il ərzində MDB və digər xarici ölkələrdəki “Bazar günü” məktəblərinə, eləcə də Xarici İşlər Nazirliyi vasitəsilə Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrdəki səfirliklərinə “Oxu”, “Əlifba”, “Azərbaycan dili”, “Ədəbiyyat”, “Azərbaycan tarixi”, “Həyat bilgisi”, “Azərbaycanın fiziki coğrafiyası”, “Azərbaycanın iqtisadi və sosial coğrafiyası” dərslikləri, “Azərbaycan Respublikasının fiziki xəritəsi”, “Azərbaycan Respublikasının iqtisadi-coğrafi rayonlaşdırma xəritəsi”, “Ayna Uşaq Ensiklopediyası” və s. vəsaitlər göndərilmişdir.

Dərsliklərin dövlət vəsaiti hesabına çapı və məktəblərə pulsuz verilməsi sahəsində görülən həmin işlər və 10 il əvvəlki dövrlə müqayisə edildikdə bu sahədə uğur qazanıldığı qeyd edilməlidir. Müqayisə üçün bir neçə nümunə aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur:

2003/2004-cü tədris ilinə		2012/2013-cü tədris ilinə	
I-IV siniflərdə oxuyan bütün şagirdlər üçün	31 adda 2292000 nüsxə dərslik	I və V siniflərdə oxuyan bütün şagirdlər və müəllimlər üçün	74 adda 2194850 nüsxə dərslik və müəllim üçün metodik vəsait
V siniflərdə oxuyan bütün şagirdlər üçün	13 adda 1012000 nüsxə dərslik	I-III və VI-XI siniflərdə oxuyan şagirdlərin sayının 30 %-i həcmində	114 adda 1936250 nüsxə dərslik
VI-XI siniflərdə oxuyan qaçqın və məcburi köçkün şagirdlər üçün	53 adda 515640 nüsxə dərslik	Sağlamlıq imkanları məhdud olan şagirdlər üçün - iri şriftlər və brayl əlifbası ilə	10 adda 1202 nüsxə dərslik
		Milli azlıqlar üçün	1 adda 350 nüsxə dərslik
Cəmi	97 adda 3819640 nüsxə dərslik		199 adda 4132652 nüsxə dərslik və müəllim üçün metodik vəsait

Tədris ədəbiyyatının təsdiqi (qrif verilməsi). 2012-ci il ərzində orta ümumtəhsil məktəbləri üçün hazırlanan və çap olunan, eləcə də ali, orta, peşə təhsili müəssisələrindən daxil olmuş və Nazirliyin Elmi-Metodik Şurasının müvafiq bölmələrinə müzakirəyə göndərilmiş, müzakirələrdən sonra çapa məsləhət görülən tədris ədəbiyyatı Təhsil nazirinin əmri ilə təsdiq edilmişdir (qrif verilmişdir). Təsdiq edilən həmin vəsaitlər haqqında məlumatlar aşağıdakı cədvəldə əksini tapır:

Sıra Nəsi	Tədris müəssisələri	Təsdiq edilmiş tədris ədəbiyyatı					
		Proqram	Dərslik	Dərs vəsaiti	Metodik vəsait	Əlavə vəsait	Cəmi
1.	Orta ümumtəhsil məktəbləri, lisey və gimnaziyalar	3	36	12	53	28	132
2.	Peşə təhsili müəssisələri	-	9	-	-	-	9

3.	Orta ixtisas təhsili müəssisələri	454	5	15	3	1	478
4.	Ali təhsil müəssisələri	1090	149	444	329	33	2045
Cəmi		1547	199	471	385	62	2664

Məktəb kitabxanalarının maddi-texniki bazasının təkmilləşdirilməsi və təlim-oxu materialları ilə təminatı. Ümumtəhsil məktəb kitabxanalarının iş fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması, kitabxana fondlarının zənginləşdirilməsi, nümunəvi məktəb kitabxanalarının yaradılması sahəsində də müvafiq işlər görülmüş, 2012-ci ilin noyabr-dekabr aylarında respublikanın ümumtəhsil məktəblərinin kitabxana-dərslik fonduna dair hesabatlar toplanılmışdır.

Təhsil Sektorunun İnkişafı üzrə İkinci Layihənin 1.2-ci alt-komponenti (“Yeni tədris materiallarının hazırlanması və məktəb kitabxanalarının müasirləşdirilməsi”, 2009-2014-cü illər) çərçivəsində 2012-ci ildə aşağıda adları qeyd edilmiş beş ümumtəhsil məktəbinin əsaslı təmiri yekunlaşdırılmışdır:

- Bakı şəhər 164 nömrəli tam orta məktəbi,
- Sumqayıt şəhər Təbiət fənləri təmayüllü gimnaziyası,
- Quba şəhər 2 nömrəli Təbiət fənləri təmayüllü məktəb-liseyi,
- Ağdaş şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi,
- Şirvan şəhər 16 nömrəli tam orta məktəbi.

Eləcə də 500 ümumtəhsil məktəbinə göndərilmiş “Təlim və oxu materialları kataloqu”nda əksini tapan və məktəblərin kollektivi tərəfindən sifariş edilən 1098 adda 549000 nüsxə təlim və oxu materialının çapı yekunlaşdırılmış, 2012-ci ilin I yarısında 500 məktəb kitabxanası həmin oxu materialları ilə təchiz edilmişdir.

Bundan əlavə, məktəb kitabxanalarında təlim və oxu materiallarından istifadə səviyyəsinin müəyyən edilməsi məqsədilə 200 ümumtəhsil məktəbinə göndərilmiş formalar (“*BİR AY ƏRZİNDƏ BÜTÜN KİTABXANA İSTİFADƏÇİLƏRİ HAQQINDA MƏLUMAT*”) toplanılmış, təhlil edilmiş və nəticələrə dair hesabat hazırlanmışdır.

Layihənin icra planına uyğun olaraq, 500 məktəbin kitabxanaçıları üçün ixtisasartırma təhsili üzrə texniki tapşırıq sənədi (“Kitabxanaçılar üçün təlim və mentorluq”) hazırlanmış, Dünya Bankı ilə razılaşdırıldıqdan sonra məktəb kitabxanaçıları üçün təlim və mentorluğu həyata keçirəcək şirkətin seçilməsi məqsədilə müsabiqə elan edilmişdir. Müsabiqənin müvafiq qanunvericiliyə uyğun həyata keçirilməsi üçün Təhsil Nazirliyinin 05.10.2012-ci il tarixli, 11/1032 nömrəli əmri ilə komissiya yaradılmışdır. Elana əsasən 23 noyabr 2012-ci il tarixədək müsabiqədə iştirak edəcək şirkətlərdən lazımi sənədlər və təkliflər qəbul edilmişdir, hazırda onlar qiymətləndirilmə mərhələsindədir.

Digər işlər. İl ərzində şöbəyə 420 məktub və 58 ərizə daxil olmuşdur. Onlar məzmunundan və mahiyyətindən asılı olaraq araşdırılmış, lazımi tədbirlər görülmüş və müvafiq olaraq cavablandırılmışdır.

Həmçinin ümumtəhsil məktəblərinin dərsliklərlə təminatı məsələləri ilə bağlı Nazirliyin “Qaynar xətt”indən şöbəyə daxil olan şikayətlər, rayon (şəhər) təhsil şöbələrinin müraciətləri diqqətlə araşdırılmış və müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir.

“Ümumi təhsil sistemində dərslik siyasəti” sənədi təkmilləşdirilmiş və razılaşdırılmaq üçün Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə göndərilmişdir.

Ümumtəhsil məktəbləri üçün çap edilmiş və şagirdlərin istifadəsinə verilmiş dərslik komplektlərinin tətbiqinin monitorinqi, qiymətləndirilməsi və müəllimlərə əməli kömək göstərilməsi məqsədilə il ərzində respublikanın bir çox şəhər və rayonlarında Nazirliyin müvafiq qurumlarının əməkdaşları, təhsil işçiləri, məktəb direktorları, metodistlər, müəllimlər, dərslik müəllifləri və nəşriyyat-poliqrafiya müəssisələrinin əməkdaşlarının iştirakı ilə müzakirələr keçirilmişdir.

Eləcə də Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasında dərsliklərin monitorinqinin nəticələrinə dair müntəzəm keçirilən iclaslarda şöbənin əməkdaşları, dərslik müəllifləri və ekspertlər də fəal iştirak etmişlər.

Ümumtəhsil məktəblərinin dərsliklərlə təminatı və dərslik siyasətinin həyata keçirilməsi ilə bağlı dövrü mətbuata müntəzəm olaraq məlumatlar verilmiş, yerli televiziya kanallarında şöbənin rəhbərliyi səviyyəsində çıxışlar edilmiş, çəkilişlər aparılmışdır.

2013/2014-cü dərs ilinə ümumtəhsil məktəbləri üçün dərslik və müəllim üçün metodik vəsaitlərin hazırlanması və nəşrinə dair görülmüş işlər. 2012-ci il ərzində ümumi təhsilin kurikulumu əsasında 2013/2014-cü tədris ilinə **II və VI siniflər üçün** dərslik komplektlərinin hazırlanması və çapı ilə əlaqədar müvafiq işlər görülmüş, “Azərbaycan müəllimi” qəzetinin 20 aprel 2012-ci il tarixli nömrəsində bildiriş dərc edilmişdir.

Bildirişə əsasən II siniflər üçün **14 lot üzrə** 19 adda dərslik, 21 adda müəllim üçün metodik vəsait, VI siniflər üçün isə **21 lot üzrə** 31 adda dərslik, 33 adda müəllim üçün metodik vəsaitin hazırlanması və çapı nəzərdə tutulur.

Hazırkı işlər və qarşıda duran vəzifələr. Hazırda ümumtəhsil məktəbləri üçün 2013-2014-cü tədris ilinə nəşri nəzərdə tutulan dərslik və müəllim üçün metodik vəsaitlərin tirajının, həcmnin, çap formatının və nəşr faizinin dəqiqləşdirilməsi üzərində müvafiq işlər görülür. Həmçinin şöbənin qarşısında duran əsas vəzifələr aşağıdakılardır:

- § Ümumtəhsil məktəblərinin II və VI sinifləri üçün kurikulum əsasında dərslik komplektlərinin hazırlanması və çapının mövcud qanunvericiliyə uyğun həyata keçirilməsini təmin etmək.
- § Həmin dərslik komplektlərinin qiymətləndirilməsi üçün onları Dərslikləri Qiymətləndirmə Şurasına mövcud qaydada təqdim etmək.
- § Müsbət qiymətləndirilmiş dərslik komplektlərinin (dərslik və müəllim üçün metodik vəsait) çapı üzrə nəşriyyat-poliqrafiya müəssisələri ilə müvafiq satınalma müqavilələrinin bağlanılmasını təmin etmək.
- § 2013-2014-cü tədris ilinə az faizlə təkrar nəşri nəzərdə tutulan dərsliklərin siyahısını dəqiqləşdirmək, məzmununun, poliqrafik icra keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması məqsədilə orta məktəb müəllimlərindən ibarət yaradılmış işçi qruplarının müəllif, elmi redaktor və nəşriyyatlarla birgə işini təşkil etmək.
- § Dərsliklərin rus dilinə tərcüməsinin keyfiyyətinə nəzarəti artırmaq.
- § Ümumtəhsil məktəbləri üçün dərslik və müəllim üçün metodik vəsaitlərin mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq çapının təşkili və onların ümumtəhsil müəssisələrinə bölgü əsasında yeni dərs ilinin əvvəlində çətdirilməsi ilə bağlı müvafiq tədbirləri görmək.
- § Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası ilə əməkdaşlığı davam etdirmək.
- § “Ümumi təhsil sistemində dərslik siyasəti” sənədinin təsdiqi istiqamətində müvafiq tədbirlər görmək.
- § Məktəb kitabxanalarının oxu və təlim materialları və elektron resurslarla zənginləşdirilməsini təmin etmək.

- § Təhsil Sektorunun İnkişafı üzrə İkinci Layihənin 1.2-ci alt-komponentinin (“Yeni tədris materiallarının hazırlanması və məktəb kitabxanalarının müasirləşdirilməsi”, 2009-2014-cü illər) icra planında 2013-cü ildə görülməsi nəzərdə tutulan tədbirləri həyata keçirmək.
- § Xüsusi tipli məktəblər üçün və milli azlıqların dillərində dərsliklərin hazırlanması, nəşri və çapı ilə bağlı müvafiq tədbirləri davam etdirmək.
- § Dərslik və dərslik komplektlərinin nəzəri, təcrübi və texniki parametrlərinə, xüsusilə onlarda verilən materialların kurikulumun standart və tələblərinə, şagirdlərin yaş səviyyəsinə uyğunluğuna, təlim materiallarının planlaşdırılmasına dair vahid proqram və strategiya əsasında treninqləri təşkil etmək, bu sahədə xarici ölkələrin təcrübəsinin öyrənilməsini davam etdirmək.